

Frilansjournalistik i Sverige

Yrkesideal, arbetsvillkor och fackliga organisationer

Av: Love Andersson & Maya Lyck Antonson

Handledare: Victoria Colesnic
Södertörns högskola | Institutionen för samhällsvetenskaper
Kandidatuppsats 15 hp
Journalistik | Höstterminen 2025
Journalistik och digitala medier

Abstract

Denna studie undersöker hur svenska frilansjournalister formulerar sina yrkesideal och hur idealen påverkas av fackliga organisationer och arbetsvillkor. Genom nio kvalitativa intervjuer med frilansjournalister identifieras centrala teman kring frihet, självständighet, yrkesetik och trovärdighet som utgör grundpelare för frilansjournalisternas identitet. Studien tar sin utgångspunkt i ett teoretiskt ramverk bestående av yrkesideal, professionalisering och deprofessionalisering, precarity samt mentalt delägarskap. Resultatet visar att idealen både upprätthåller professionalisering och utmanas av precarity, där ekonomisk osäkerhet och kortsiktiga kontrakt gör att ansvaret inte längre ligger hos redaktionerna utan istället på frilansjournalisterna. Facket fungerar som en dubbel aktör, de tillhandahåller både materiellt stöd, symbolisk legitimitet och nätverksmöjligheter. Samtidigt har de en begränsad representation, vilket kan göra att frilansjournalister känner sig utanför och mindre inflytelserika. Analysen visar att frilansjournalisternas yrkesutövning präglas av en stark balansgång mellan självständighet och osäkerhet, där personliga strategier och informella nätverk spelar en avgörande roll för att bevara deras professionella identitet. Studien bidrar till förståelse av journalistyrket förändring i en osäker arbetsmarknad och belyser hur strukturella faktorer påverkar professionalisering, deprofessionalisering och mentalt delägarskap.

Nyckelord: *Arbetsvillkor, deprofessionalisering, fackliga organisationer, frilansjournalistik, yrkesideal, yrkesidentitet, precarity, professionalism.*

Innehållsförteckning

Abstract	0
Innehållsförteckning	2
1. Inledning	4
2. Syfte & frågeställningar	5
2.1 Syfte	5
2.2 Frågeställningar.....	5
3. Bakgrund	6
3.1 Frilansjournalistikens framväxt	6
3.2 Frilansjournalisters arbetsvillkor och yrkesideal	6
3.3 Partsmodellen och fackets roll i Sverige.....	7
4. Tidigare forskning	9
4.1 Förändrade arbetsvillkor och ökad precarity	9
4.2 Frihet, autonomi och yrkesideal hos frilansjournalister.....	10
4.3 Professionell identitet och mentalt delägarskap.....	10
4.4 Individuella strategier och kollektiva skydd	11
4.5 Sammanfattning och forskningslucka.....	11
5. Teoretiskt ramverk	12
5.1 Yrkesideal och professionella normer	12
5.2 Professionalisering och deprofessionalisering	13
5.3 Precarity.....	13
5.4 Mentalt delägarskap och yrkesidentitet.....	14
5.5 Sammanfattning.....	14
6. Metod	14
6.1 Urval	14
6.2 Genomförande.....	16
6.3 Analysmetod	17
6.4 Etik.....	19
7. Resultat	20
7.1 Vägen in i frilansjournalistiken.....	20
7.2 Yrkesideal	21
7.2.1 Frihet och självständighet	22
7.2.2 Yrkesetik och trovärdighet.....	24
7.3 Facket.....	26
7.3.1 Fackets betydelse	26
7.3.2 Nätverk.....	29
7.4 Arbetsvillkor	31
7.4.1 Ekonomisk otrygghet och osäkra inkomster	31
7.4.2 Osäkra kontrakt.....	33
8. Analys	36
8.1 Yrkesideal	36

8.1.1 Frihet och självständighet	36
8.1.2 Yrkesetik och trovärdighet.....	37
8.2 Facket.....	37
8.2.1 Fackets betydelse	38
8.2.2 Nätverk.....	38
8.3 Arbetsvillkor	39
8.3.1 Ekonomisk osäkerhet och osäkra inkomster.....	39
8.3.2 Osäkra kontrakt.....	40
9. Slutsatser och diskussion.....	41
10. Referenslista	44
11. Bilagor.....	47
11.1 Intervjuguide	47

1. Inledning

Frilansarbete och uppdragsbaserad journalistik blir allt vanligare på den svenska mediemarknaden, vilket innebär nya förutsättningar för journalistiskt arbete, yrkesidentitet och facklig organisering. I takt med att fasta anställningar minskar och ersätts av korta kontrakt och uppdragsbaserade arbetsformer har journalistiken i allt högre grad kommit att präglas av osäkerhet, individuellt ansvar och marknadsstyrda villkor.

Ett tydligt exempel på dessa förändringar är när egenanställningsföretaget Frilans Finans sommaren 2025 tecknade ett kollektivavtal med det nybildade Uppdragsarbetarförbundet (UAF), som presenterade sig som ett fackförbund för uppdragsarbetare. Avtalet väckte kritik, framför allt från Svenska Journalistförbundet (SJF). I en artikel i *Tidningen Journalisten* med rubriken "*Frilans Finans finansierar nytt fackförbund – 'oroväckande'*" ifrågasatte SJF om UAF kan betraktas som ett självständigt fackförbund, eftersom det delvis finansieras av Frilans Finans och saknar egna medlemmar (Tidningen Journalisten, 2025). Debatten synliggör en pågående omförhandling av vad fackligt stöd innebär i en arbetsmarknad där allt fler journalister befinner sig utanför traditionella arbetsformer.

Parallellt med denna utveckling visar forskning att många frilansjournalister och vikarier upplever att fackets stöd inte är anpassat till dagens arbetsmarknad. Wiik (2025, s. 50) beskriver att osäkra kontrakt och korta uppdrag bidrar till en känsla av begränsat inflytande och minskat fackligt skydd. Samtidigt pekar tidigare studier på att osäkra arbetsvillkor och kommersiellt tryck kan påverka journalisters möjligheter att upprätthålla yrkesideal som objektivitet och samhällsansvar (Deuze 2007; Sherwood & O'Donnell 2016; Wiik & Nygren 2024). När kollektiva strukturer försvagas blir personliga nätverk och individuella strategier allt viktigare för att få uppdrag, vilket riskerar att förändra både relationen till yrket och till professionens gemensamma normer.

Mot bakgrund av dessa förändringar blir det intressant att undersöka hur frilansjournalister själva uppfattar sin yrkesroll och sina yrkesideal i relation till facket. Yrkesideal har traditionellt varit nära kopplade till autonomi och kollektiva strukturer som fackförbund, vilka har fungerat som stöd för både arbetsvillkor och professionella normer. När dessa strukturer förändras väcks frågor om hur yrkesprofessionalism upprätthålls i praktiken.

Denna uppsats syftar därför till att undersöka hur frilansjournalister ser på sina yrkesideal, hur dessa ideal påverkar synen på yrkesrollen samt vilket roll facket spelar för hur den uppfattas.

2. Syfte & frågeställningar

2.1 Syfte

Syftet med studien är att bidra med en fördjupad förståelse för hur svenska frilansjournalisters yrkesideal och yrkesidentitet formas i relation till förändrade arbetsvillkor och facklig organisering.

Studien är viktig eftersom den visar hur journalistyrket förändras när fler väljer att arbeta som frilansare. I takt med att traditionella anställningar ersätts av kortare uppdrag uppstår nya frågor om yrkesidentitet, facklig organisering och professionella ideal. Det finns en osäkerhet kring hur facket ska representera frilansjournalister (Wiik, 2025 s.50), vilket gör det viktigt att undersöka hur dessa själva uppfattar sin yrkesroll och relation till kollektiva strukturer. Denna studie kan bidra med viktig kunskap om journalistikens villkor i den hastigt förändrade arbetsmarknaden och ge insikter som är relevanta både för forskningen, facklig utveckling och journalistikens demokratiska funktion.

2.2 Frågeställningar

1. Hur uttrycker svenska frilansjournalister sina journalistiska ideal?
2. Hur uppfattar svenska frilansjournalister fackliga organisationers betydelse för deras yrkesutövning och arbetsvillkor?

3. Bakgrund

3.1 Frilansjournalistikens framväxt

Den svenska journalistiken har under de senaste decennierna genomgått omfattande strukturförändringar. Tidigare dominerades yrket av fasta anställningar inom redaktionella miljöer, men i takt med digitalisering, ekonomisk press och förändrade affärsmodeller har mediebranschen präglats av nedskärningar, omorganisationer och ökad flexibilitet i anställningsformer (Deuze 2007; Wiik & Nygren 2024; Wiik 2025). En konsekvens av denna utveckling är att frilansarbete och uppdragsbaserad journalistik blivit allt vanligare.

Forskning visar att frilansjournalistik ofta används av medieföretag som ett sätt att minska fasta kostnader och hantera ekonomisk osäkerhet (Deuze 2007; Wiik & Nygren 2024). Samtidigt har denna utveckling inneburit att fler journalister arbetar utan långsiktig anställningstrygghet och utanför traditionella redaktionella sammanhang. Frilansjournalistik har därmed gått från att vara ett komplement till fasta anställningar till att bli en etablerad och central del av arbetsmarknaden.

3.2 Frilansjournalisters arbetsvillkor och yrkesideal

Som en följd av de strukturförändringar som sker i den svenska mediebranschen utgör frilansjournalister en betydande del av yrkeskåren. I den svenska journalistundersökningen *Journalist '18* (Andersson, 2023) var 23 procent av respondenterna frilansjournalister, vilket motsvarar drygt var femte journalist.

Trots förändrade arbetsvillkor kvarstår flera centrala yrkesideal. En majoritet av de tillfrågade journalisterna uppgav att granskning av samhällets makthavare är en kärnuppgift i yrkesrollen (86 procent), följt av att förklara komplexa händelser på ett begripligt sätt (79 procent) och att fungera som neutral rapportör av samhällshändelser (54 procent). Samtidigt visar undersökningen att frilansjournalister i högre grad än anställda journalister motiverar sitt yrkesval med önskan om autonomi och frihet, såsom möjligheten att själva välja uppdrag och att ha inflytande över arbetstider. Samtidigt uppgav mer än en fjärdedel att beslutet att arbeta som frilans delvis berodde på svårigheter att få en fast anställning.

Frilansjournalisters arbetsvillkor kännetecknas av både flexibilitet och otrygghet. Undersökningen visar att jämfört med fast anställda upplever frilansjournalister större kontroll över sin arbetstakt, men rapporterar samtidigt i högre grad att de utför obetalda arbetsuppgifter utanför ordinarie arbetstid samt att de arbetar trots att hälsan borde sätta gränser (Andersson, 2023). Dessa förhållanden utgör en central bakgrund för att förstå hur yrkesideal formas och upprätthålls under förändrade arbetsvillkor.

3.3 Partsmodellen och fackets roll i Sverige

Fackföreningsrörelsen har haft en central roll i utformningen av den svenska arbetsmarknadsmodellen. I stället för att staten styr arbetsmarknaden genom lagstiftning, har den sedan början av 1900-talet formats genom den så kallade partsmodellen, där arbetsgivare och fackföreningar gemensamt reglerar löner och arbetsvillkor genom kollektivavtal (Kjellberg 2022, s. 9-16). En central milstolpe i modellens utveckling var Saltsjöbadsavtalet 1938, som lade grunden för samförstånd och förhandlingar som en norm på arbetsmarknaden.

Inom journalistiken har denna modell tagit sig uttryck genom Svenska Journalistförbundet (SJF), som är både ett yrkes- och fackförbund för journalister och andra som arbetar i mediebranschen. SJF bildades 1901 och har idag drygt 13 000 medlemmar, där majoriteten är yrkesverksamma med fast anställning och resterande består av pensionärer, studenter och frilansar. Bland de yrkesverksamma medlemmarna är omkring 1 400 frilansjournalister (SJF, 2025a).

Som fackförbund arbetar SJF för att förbättra arbetsvillkor, förhandla kollektivavtal, erbjuda juridiskt stöd och stärka yrkesetiska normer i branschen. För frilansjournalister finns särskilda medlemsförmåner såsom förhandlingshjälp med arvoden och upphovsrättstvister, inkomstförsäkring, presskort, kompetensutveckling, rådgivning och verktyg som arvodesguiden (SJF, 2025b). Genom kollektivavtal förhandlar SJF med arbetsgivare om löner, arbetsvillkor och trygghet för anställda journalister och i vissa fall har de även tecknat frilansavtal med uppdragsgivare som förbinder sig att följa rekommenderade arvoden (SJF, 2025c).

Trots sin dubbla roll som yrkes- och fackförbund står SJF inför utmaningar i dagens medielandskap där allt fler journalister arbetar under osäkra anställningsformer. Förbundet är

historiskt utformat för att företräda fast anställda, vilket väcker frågor om hur de idag kan representera frilansare och uppdragsanställda. Detta visar behovet av att undersöka hur facklig organisering kan bidra till att värna om både journalistiska yrkesideal och arbetsvillkor i en tid av förändring.

4. Tidigare forskning

Tidigare forskning om journalisters arbetsvillkor och yrkesideal är omfattande både i Sverige och internationellt, men har i stor utsträckning fokuserat på fast anställda journalister. Frilansjournalister har däremot studerats i mindre utsträckning, trots att de utgör en växande del av yrkeskåren och ofta arbetar under andra villkor än tillsvidareanställda. Detta gör forskning om frilansjournalisters yrkesideal, arbetsvillkor och relation till fackliga organisationer särskilt relevant.

4.1 Förändrade arbetsvillkor och ökad precarity

Flera studier visar att journalistyrket under de senaste decennierna präglats av ökande osäkerhet och försämrade arbetsvillkor. Deuze (2007 s. 126-127) beskriver hur mediekonvergens, digitalisering och ökad kontroll från redaktionerna har bidragit till att fasta anställningar ersatts av korta kontrakt och projektbaserat arbete. Denna utveckling har lett till att man myntat begreppet *precarity*, där journalisters arbete kännetecknas av ekonomisk otrygghet, osäkra anställningsformer och begränsat inflytande över arbetsvillkoren.

Liknande resultat återfinns i svensk forskning. Nordbäck (2021, s. 786) visar att journalistyrket i högre grad präglas av frilansarbete och tillfälliga kontrakt, samtidigt som stressrelaterad ohälsa och utbrändhet blivit vanligare. Studien pekar på att många frilansjournalister haft oförändrade eller minskade inkomster under det senaste årtiondet, och att en majoritet tjänar mindre än den lägsta kollektivavtalade lönen för fast anställda journalister. Nordbäck och Styhre (2019, s. 8-9) visar vidare att frilansjournalister i Sverige, trots ett omfattande välfärdssystem, ofta saknar ekonomiska och sociala tryggheter såsom stabil inkomst, betald semester och kollektivavtalade förmåner, vilket skapar en särskild utsatt arbetssituation.

Även internationell forskning lyfter fram hur osäkra arbetsförhållanden påverkar journalistyrket. Čehovin Zajc och Lukan (2023, s. 16-18) beskriver hur osäkra anställningsförhållanden inom journalistiken är ett hot mot journalisters professionella självständighet och bidrar till försiktigare rapportering. De lyfter även fram att denna otrygghet drabbar frilansjournalister särskilt hårt, då den minskar möjligheterna att bedriva

granskande, kritisk och resurskrävande journalistik. Frilansjournalister är särskilt sårbara i detta sammanhang, då deras ekonomiska beroende kan begränsa möjligheten att tacka nej till uppdrag.

4.2 Frihet, autonomi och yrkesideal hos frilansjournalister

Samtidigt som forskningen tydligt visar på ökande otrygghet, framträder en paradox i studier om frilansjournalister. Røe Mathisen (2016, s. 915-917) visar att många journalister valt frilanslivet frivilligt och värdesätter den frihet och självständighet som arbetsformen innebär. Möjligheten att själv styra över arbetstid, arbetsuppgifter och val av ämnen framstår som centrala motiv, och upplevs som både professionellt utvecklande och tillfredsställande. Trots att vissa intervjuade uttrycker tveksamhet inför de ekonomiska villkoren, uppger majoriteten att de ändå skulle välja frilanslivet igen.

Denna betoning av frihet och självständighet kan förstås i relation till journalistiska yrkesideal på en mer övergripande nivå. Sherwood och O'Donnell (2016, s. 1023) beskriver hur autonomi utgör ett av de mest centrala värdena inom journalistyrket, tillsammans med etik, objektivitet, aktualitet och samhällsnytta. För frilansjournalister får autonomi en särskilt framträdande roll, då möjligheten att arbeta självständigt ofta blir ett sätt att upprätthålla professionell integritet i avsaknad av fasta redaktionella strukturer. Samtidigt innebär detta att yrkesidealen i högre grad blir individens eget ansvar att förverkliga och försvara.

Røe Mathisen (2016, s. 917-919) beskriver i sin studie att denna frihet ofta samexisterar med osäkerhet och stress, och hur frilansjournalister befinner sig i ett spänningsfält mellan autonomi och begränsningar, där oregelbundna inkomster och sjunkande ersättningsnivåer i praktiken kan minska den upplevda handlingsfriheten. Detta pekar på en motsättning mellan de yrkesideal som frilansjournalister uttrycker och de strukturella villkor som präglar deras arbete.

4.3 Professionell identitet och mentalt delägarskap

Wiik (2025) bidrar med ytterligare förståelse för denna motsättning genom att analysera svenska journalisters arbetsliv och yrkesidentitet. Hon visar att journalistyrket präglas av

starka professionella ideal, trots ökande otrygghet och pressade villkor. Genom begreppet *mentalt delägarskap* beskriver Wiik (2025, s. 15-16) hur journalister kan känna engagemang, ansvar och inflytande över sitt arbete även utan formellt ägarskap eller trygg anställning. Detta mentala delägarskap framstår som en viktig del av yrkesidentiteten, men riskerar samtidigt att utnyttjas i en arbetsmarknad där ansvaret i allt högre grad läggs på individen.

I Wiiks (2025, s. 50) material framkommer också att många frilansjournalister uttrycker besvikelse över fackets stöd, vilket aktualiserar frågan om hur fackliga organisationer upplevs av frilansare och vilken roll de spelar för yrkesideal och professionell identitet.

4.4 Individuella strategier och kollektiva skydd

Internationell har även uppmärksammat hur frilansjournalister utvecklar individuella strategier för att hantera osäkra arbetsvillkor. Marín-Sanchiz m.fl. (2023) introducerar begreppet *freelancers' shelter architecture* för att beskriva de resurser och strukturer, såsom ekonomisk stabilitet, socialt stöd och nätverk, som krävs för att frilansare ska kunna upprätthålla sin yrkesverksamhet i ett marknadsstyrt medielandskap. Studien visar hur individuella lösningar blir allt viktigare när traditionella skydd försvagas.

Samtidigt pekar forskning om facklig organisering på utmaningar i att inkludera frilansare i kollektiva strukturer. I forskningsrapporten *Den svenska modellen i en föränderlig värld* beskriver Kjellberg (2022, s.139) vilka faktorer som påverkar individers beslut att gå med i ett fackförbund. Studien visar att människor ofta gör en avvägning mellan kostnaden för medlemskapet och den nytta de upplever att facket kan erbjuda. Vidare lyfter Kjellberg (2022) i forskningsrapporten att det finns flera utmaningar som den fackliga rörelsen står inför, exempelvis facklubbarnas minskade täckningsgrad och en sjunkande andel fackligt förtroendevalda. Detta kan bidra till att frilansjournalister upplever ett svagare inflytande och begränsat stöd, trots deras särskilda behov av skydd i en osäker arbetsmarknad.

4.5 Sammanfattning och forskningslucka

Sammanfattningsvis visar tidigare forskning att frilansjournalister befinner sig i ett komplext spänningsfält mellan starka yrkesideal om frihet, autonomi och professionell identitet, och strukturella villkor präglade av precarity och osäkerhet. Forskningen synliggör även hur professionell identitet och mentalt delägarskap samexisterar med ekonomisk otrygghet, samt

hur individuella strategier ofta ersätter kollektiva skydd. Däremot finns det begränsad forskning som specifikt undersöker hur frilansjournalister själva formulerar sina yrkesideal i relation till fackliga organisationer och arbetsvillkor. Denna studie syftar till att bidra till denna kunskapslucka.

5. Teoretiskt ramverk

Denna studie tar sin utgångspunkt i de teoretiska perspektiven om yrkesideal, professionalisering och deprofessionalisering, precarity samt mentalt delägarskap.

Tillsammans kan dessa perspektiv möjliggöra en analys av hur svenska frilansjournalister förstår sin yrkesroll, hur de förhåller sig till fackliga organisationer och hur professionella normer upprätthålls eller utmanas under osäkra arbetsvillkor.

5.1 Yrkesideal och professionella normer

Journalistiska yrkesideal utgör en central utgångspunkt för studien. Sherwood och O'Donnell (2016, s. 1023) definierar yrkesideal som en uppsättning ideologier, värderingar och normer som formar journalister globalt. De identifierar fem grundläggande ideal: autonomi, aktualitet, etik, objektivitet och samhällsnytta. Dessa ideal fungerar både som professionella riktlinjer och som legitimerade principer för journalistyrket.

Autonomi innebär att yrkespersoner har frihet att fatta egna beslut och utföra sitt arbete utan att påverkas av externa intressen och påtryckningar. Begreppet aktualitet syftar till att ständigt vara uppdaterad och arbeta med frågor som har betydelse i den tid vi lever i. Etik handlar om att agera på ett moraliskt sätt, visa respekt för andra och ta ansvar för hur ens handlingar påverkar människor och samhället. Objektivitet innebär att vara neutral och saklig att inte låta personliga värderingar eller känslor styra arbetet. Slutligen står samhällsnytta för att yrkesutövning ska bidra till det gemensamma goda och verkar för samhällsutvecklingen. Tillsammans utgör dessa värden grunden för professionell integritet, förtroende och kvalitet inom yrkeslivet.

Røe Mathisen (2016) visar att dessa globala ideal får en särskild betydelse för frilansjournalister, vars yrkesidentitet ofta formas i spänning mellan idealism och entreprenörskap. Frilansare kan kategoriseras som antingen *idealister*, som prioriterar innehållsmässigt oberoende och fördjupande projekt som dokumentärer eller böcker, eller

som *entreprenörer*, som motiveras av innovation och framgångsrikt entreprenörskap (Røe Mathisen, 2016, s. 918-921). Gemensamt för båda grupperna är att autonomi och professionell frihet framstår som centrala yrkesideal, vilket ger frilansjournalisterna möjlighet att välja sina uppdrag och styra sin tid. Denna frihet kan leda till högre arbetstillfredsställelse jämfört med fast anställda journalister, även om den ofta sker på bekostnad av ekonomisk trygghet. Genom att koppla de globala yrkesidealerna (Sherwood & O'Donnell, 2016) till frilansjournalisters specifika arbetsvillkor blir det tydligt hur idealen faktiskt påverkas av val, prioriteringar och identitet i yrkeslivet.

5.2 Professionalisering och deprofessionalisering

Begreppen professionalisering och deprofessionalisering beskriver två motsatta processer inom ett yrkesområde. Professionalisering handlar om hur gemensamma normer, etiska riktlinjer och värderingar etableras och upprätthålls inom journalistiken, medan deprofessionalisering syftar på en försvagning av dessa strukturer, exempelvis genom ökat kommersiellt tryck, teknologiska förändringar och suddiga gränser mellan journalistik och andra kommunikativa yrken (Wiik och Nygren, 2024, s.63-74)

Forskning visar att frilansjournalistik ofta befinner sig i ett gränsland mellan dessa processer. Å ena sidan upprätthålls professionella ideal och normer, å andra sidan läggs ansvaret för arbetsvillkor, etik och kvalitet i allt högre grad på individen. Detta gör fackliga organisationer särskilt relevanta som aktörer för att bevara professionella gränser och kollektiva normer (Wiik & Nygren, 2016, s. 274-275).

5.3 Precarity

Precarity beskriver osäkra och instabila arbetsvillkor som påverkar både arbete och privatliv, exempelvis ekonomi, boende och framtidsplaner (Deuze, 2007, s.31). Det kan leda till att individer känner begränsat handlingsutrymme och mindre möjlighet att samarbeta då de tvingas konkurrera med varandra, vilket kan påverka hur frilansjournalister ser på yrkesideal, yrkesetik och sin roll i yrket (Deuze 2007; Nordbäck & Styhre 2019; Nordbäck 2021; Čehovin Zajc & Lukan 2023; Wiik & Nygren 2024; Wiik 2025). I linje med detta beskriver Marín-Sanchiz m.fl. (2023) hur frilansare tvingas utveckla en "verktygslåda" av strategier, såsom förhandling, diversifiering av inkomster och personligt varumärkesbyggande, för att skydda sina yrkesideal och hantera marknadens krav.

5.4 Mentalt delägarskap och yrkesidentitet

Begreppet mentalt delägarskap handlar om den psykologiska upplevelsen av att känna engagemang, ansvar och inflytande över sitt arbete, även om man inte formellt äger verksamheten eller dess resurser (Wiik, 2025, s. 15-16). Det innebär att man känner ansvar för både målen, hur arbetet utförs och slutresultatet, vilket i sin tur gör att de blir mer engagerade, tar egna initiativ och bidrar med idéer och lösningar istället för att följa instruktioner. Detta perspektiv är relevant för att förstå hur frilansjournalister upplever sin yrkesidentitet och relation till facket, eftersom det kan påverka deras engagemang i yrkesnormer, beslut och arbetsvillkor. Detta perspektiv är centralt för att förstå varför journalister ofta investerar stort personligt engagemang i sitt arbete trots osäkra villkor.

5.5 Sammanfattning

Genom att kombinera perspektiv på yrkesideal, professionalisering och deprofessionalisering, precarity och mentaldelägarskap skapas ett analytiskt ramverk som möjliggör en fördjupad förståelse av frilansjournalisters yrkesutövning. Detta gör det möjligt att analysera hur professionella ideal både upprätthålls och utmanas, hur ansvar förskjuts från redaktioner till individer samt vilken roll fackliga organisationer spelar i denna process.

6. Metod

Studien genomfördes med en kvalitativ metod i form av semistrukturerade intervjuer med totalt nio frilansjournalister. Semistrukturerade intervjuer användes för att få en djupare förståelse av hur frilansjournalister uttrycker sina yrkesideal och vilken betydelse facket har för dessa ideal. En kvalitativ metod möjliggör att fånga nyanser, upplevelser, erfarenheter, tolkningar och värderingar som inte hade framkommit i en kvantitativ enkätstudie (Bengtsson & Ekström, 2025, s. 115-116).

6.1 Urval

Urvalet omfattade totalt nio frilansjournalister med varierande roller inom branschen. Deltagarna inkluderade skrivande reportrar, fotografer, redaktörer samt journalister verksamma inom radio och tv. En av deltagarna arbetar som frilansande utrikeskorrespondent med uppdrag för svenska medier. Personen är verksam inom den svenska mediemarknaden

och omfattas därmed av liknande villkor som övriga deltagare i studien. Mot denna bakgrund bedömdes deltagaren vara relevant att inkludera i urvalet

Urvalet genomfördes strategiskt och syftade till att inkludera frilansjournalister med olika erfarenheter, arbetsvillkor och specialiseringar, för att ge en bredare förståelse av frilanssituationen i Sverige. Variation i kön, ålder, geografiskt hemvist och typ av journalistiskt arbete beaktades för att få en bredd i yrkesgruppen (Bengtsson & Ekström, 2025, s.118-119). I det slutgiltiga urvalet deltog sju kvinnor och två män. Åldersvariation och geografisk spridning uppnåddes delvis, dock med majoritet deltagare i storstäderna Stockholm och Malmö.

Att majoriteten av deltagarna i studien är kvinnor är en aspekt som bör uppmärksammas i relation till urvalet. Studien är inte statistiskt representativ och könsfördelningen kan därför påverka vilka erfarenheter och perspektiv som ges störst utrymme i materialet. Vidare består urvalet till största del av fackligt anslutna deltagare, där sju av nio är medlemmar i ett fackförbund medan två inte är det. Även denna fördelning kan ha betydelse för resultaten, då fackligt medlemskap kan påverka deltagarnas syn på exempelvis arbetsvillkor, trygghet och professionella nätverk. Resultaten bör därför tolkas med medvetenhet om dessa förutsättningar.

Deltagarna rekryterades genom en kombination av direkt kontakt, offentlig inbjudan och snöbollsurval.

Vissa journalister kontaktades direkt via Svenska Journalistförbundets (SJF) frilanskatalog (SJF, 2025d) för att säkerställa representation av olika yrkesroller och erfarenheter. Andra nåddes genom ett inlägg i Facebookgruppen *Frilansjournalisterna* (Facebook, 2025), vilket möjliggjorde inkludering av journalister som inte finns registrerade hos SJF eller som verkar i andra sammanhang. Genom snöbollsurval rekommenderade intervjupersoner ytterligare frilansjournalister, vilket bidrog till fler deltagare i studien och en bredare variation i urvalet (Bengtsson & Ekström 2025, s. 120). Personer med tydlig politisk ställning kontaktades inte, för att minska risken att materialet uppfattas som vinklat. Denna kombination av urvalsmetoder säkerställde en mångsidig representation av frilansyrket.

6.2 Genomförande

Intervjuerna genomfördes som semistrukturerade samtal baserat på en intervjuguide med övergripande teman och öppna frågor (se bilaga 1). Detta ledde till att samtalet utvecklades fritt utifrån deltagarnas svar och gav möjlighet att ställa följdfrågor och fördjupa resonemang, vilket är centralt för att fånga nyanserade erfarenheter och personliga tolkningar (Bengtsson & Ekström, 2025, s.113-115). Denna metod var särskilt lämplig för studien eftersom den fokuserar på hur svenska frilansjournalister uttrycker sina journalistiska ideal och hur de upplever fackets roll i relation till dessa.

Intervjuguiden utgick från tre huvudsakliga teman:

- 1. Yrkesideal:** Frågor kring vilka värden och ideal deltagarna anser vara viktiga, hur dessa upprätthålls, eventuella kompromisser och förändringar över tid, samt jämförelser med fast anställda journalisters ideal. Detta tema är centralt för att analysera hur frilansjournalister själva definierar sin yrkesroll och vilka ideal som är viktiga för dem.
- 2. Facket:** Frågor om relation till facket, betydelsen av fackligt medlemskap, stöd från facket, alternativa nätverk samt förändringar i synen på facket över tid. Temat är relevant eftersom det belyser hur kollektiva strukturer och stödformer påverkar frilansjournalisters yrkesideal och upplevelse av professionell gemenskap.
- 3. Bakgrund och arbetsvillkor:** Frågor om deltagarnas yrkesbakgrund, dagliga arbetsuppgifter, arbetsformer och erfarenheter som frilansjournalister syftade till att ge en kontext för förståelsen av deras yrkesidentitet och arbetsvillkor. Detta tema är relevant för studien eftersom arbetsvillkor kan påverka hur yrkesideal upplevs och tillämpas i praktiken.

Av de totalt nio intervjuerna genomfördes en tredjedel fysiskt, medan resterande skedde digitalt via Zoom eller telefon. Fysiska intervjuer möjliggör bättre tolkning av kroppsspråk och kan skapa större närvaro och djup i samtalet, medan digitala intervjuer ökar flexibiliteten och möjliggör inkludering av deltagare som befinner sig geografiskt avlägset. Dessa metodval bidrog tillsammans till att samla in rikare och varierat material.

Det fanns en tydlig skillnad mellan de intervjuer som genomfördes fysiskt och de som hölls digitalt. Deltagarna som intervjuades fysiskt gav oftast mer utförliga svar och blev nästan dubbelt så långa jämfört med de som intervjuades via Zoom eller telefon. Detta kan bero på att det är lättare att skapa närvaro och engagemang i fysiska möten, vilket gör att deltagarna känner sig mer bekväma och benägna att utveckla sina svar.

Intervjuerna genomfördes med en intervjuare per tillfälle för att skapa en tryggare miljö och underlätta för deltagarna att öppet uttrycka sina erfarenheter och reflektioner. Varje intervju varade ca 30-90 minuter och spelades in med deltagarnas samtycke för att säkerställa korrekt transkribering och analys.

6.3 Analysmetod

Det transkriberade materialet analyseras genom en tematisk analys, som syftar till att identifiera, tolka och organisera återkommande mönster och teman i intervju svaren (Braun & Clarke 2022; Bengtsson & Ekström, 2025). Eftersom studien handlar om hur frilansjournalister uppfattar sina yrkesideal och sin relation till facket är tematisk analys lämplig, då den möjliggör att fånga både gemensamma erfarenheter och individuella variationer i hur yrkesrollen förstås.

Alvehus (2013, s. 85) förklarar att transkriptionen utgör det första steget i analysprocessen eftersom intervju materialet då omvandlas till text. Författaren påpekar att det finns olika sätt att transkribera och att valet av metod kan beror på vilken typ av analys som ska genomföras. Ett exempel är konversationsanalys vilket innebär att allt från intonationer, replikväxlingar och pauser transkriberas noggrant. För denna studie var den typen av analys inte lämpad utan istället städades språket upp för att kunna fokusera på analys av innehållet.

Analysen genomfördes i flera steg, i linje med den process för tematisk analys som beskrivs i forskningen (Alvehus 2013; Braun & Clarke 2022; Bengtsson & Ekström 2025):

1. Transkribering och inläsning

Samtliga intervjuer transkriberades ordagrant och lästes igenom flera gånger för att fördjupa i och få en helhetsförståelse av materialet. Under denna fas noterades spontana idéer, återkommande mönster och andra observationer (Braun & Clarke

2022; Bengtsson & Ekström 2025).

2. Kodning

Materialet kodades systematiskt för att identifiera nyckelfenomen kopplade till yrkesideal, yrkesidentitet, facklig tillhörighet och synen på frilansarbete. Kodningen syftade till att bryta ner materialet i analytiskt hanterbara delar utan att förlora dess kontextuella betydelse (Braun & Clarke 2022; Bengtsson & Ekström 2025).

Exempel på koder som identifierades i materialet var *journalistiska ideal, etiska överväganden, objektivitet och saklighet, marknadens ideal, integritet och källskydd, anställning och kontrakt, ekonomi, arbetsbelastning, konkurrens, frihet och begränsningar, fackligt medlemskap, stipendier och kompetensutveckling, solidaritet, stöd och rådgivning, fackets begränsningar*. Koderna utvecklades induktivt utifrån intervjumaterialet och reviderades kontinuerligt i takt med att nya mönster och samband identifierades. Kodningen möjliggjorde jämförelser mellan respondenternas utsagor och lade grunden till tematiseringen.

3. Tematisering

Koderna sorterades och sammanfördes till övergripande teman som representerar centrala betydelser i materialet. I denna studie framkom tre huvudteman: yrkesideal, facket och arbetsvillkor. Tematiseringen innebar ett aktivt analytiskt arbete där koder jämfördes och grupperades på olika sätt för att undersöka vilka övergripande teman som bäst fångade materialets centrala betydelser (Braun & Clarke, 2022).

4. Tolkning och teoretisk koppling

Slutligen tolkades temana i relation till studiens teoretiska ramverk, bestående av yrkesideal, professionalisering och deprofessionalisering, precarity samt mentalt delägarskap. Analysen fokuserade på hur frilansjournalisterna talar om sin yrkesroll, sina ideal och sin yrkesetik, samt hur dessa förståelser formas i relation till facket och arbetsmarknadens villkor (Alvehus 2013; Braun & Clarke 2022)

Syftet var inte att generalisera resultaten till alla frilansjournalister, utan att förstå och tolka hur yrkesrollen upplevs och konstrueras i den svenska mediebranschen. Analysen är därmed tolkande och meningsskapande, snarare än mätande.

6.4 Etik

Etiska överväganden var centrala i studien. Ett etiskt problem som kunde uppstå i undersökningen var om någon av intervjupersonerna valde att berätta om negativa erfarenheter eller konflikter kopplade till facket, nuvarande eller tidigare arbetsgivare.

Studien genomfördes i enlighet med Södertörns högskolas (2026) riktlinjer för GDPR och hantering av personuppgifter inom ramen för studentarbete. Samtliga steg i riktlinjerna följdes under studiens genomförande. I samband med att deltagarna tillfrågades om medverkan i studien skickades en samtyckesblankett till dem. Deltagarna gavs möjlighet att ta del av informationen och undertecknade samtycket innan intervjuerna genomfördes. Deltagarna informerades även om att medverkan var frivillig, att de när som helst kunde avbryta sitt deltagande utan negativa konsekvenser samt om hur insamlat material skulle hanteras, lagras och raderas. Samtyckesblanketten utformades i enlighet med studiens syfte och granskades samt godkändes av handledare innan den distribuerades till deltagarna.

För att skydda deltagarnas identitet användes pseudonymisering, vilket innebär att deras namn ersatts med koder så att enskilda personer inte kan identifieras. Varje deltagare tilldelades slumpmässigt en unik kod, benämnd F1-F9.

Valet mellan fysiska och digitala intervjuer diskuterades utifrån etiska och praktiska överväganden. Kommer journalisterna vara mer öppna vid ett fysiskt möte än om intervjun sker online? Känner journalisterna sig mer bekväma om intervjun sker online? Kan zoom-intervjuer möjliggöra att vi når journalister utanför Stockholm och därmed få en bredare studie?

Valet av intervjumetod handlar inte bara om praktiska överväganden utan också om hur relationen mellan forskare och deltagare formas. Oftast brukar en fysisk intervju skapa bättre förutsättningar för att bygga förtroende och djupare samtal, genom att kunna tolka kroppsspråk på ett helt annat sätt. Samtidigt kan digitala intervjuer vara ett mer flexibelt och tillgängligt alternativ, vilket kan vara avgörande om någon är begränsad geografiskt. Därför blev det viktigt att väga fördelar och nackdelar med fysiska och digitala intervjuer.

En av studiens urvalsmetoder är snöbollsurvalet. Bengtsson och Ekström (2025, s. 120) beskriver att denna metod innebär att forskaren inleder med en eller ett fåtal deltagare, vilka därefter bidrar till att identifiera och etablera kontakt med ytterligare deltagare. En styrka med snöbollsurvalet i denna studie är att metoden på ett effektivt sätt möjliggör etableringen av kontakt med nya potentiella deltagare. Samtidigt finns en risk att urvalet blir mindre nyanserat, eftersom deltagare med kopplingar till varandra ofta kan ha liknande bakgrund och dela samma eller liknande åsikter.

En annan potentiell utmaning i studien är våra tidigare erfarenheter och kunskap inom journalistik, vilket kan medföra risk för förutfattade meningar eller förväntningar på resultaten. För att undvika risken att undersökningen blir bias, har vi aktivt reflekterat över antaganden, noggrant dokumenterat vår arbetsprocess och granskat resultatet objektivt.

7. Resultat

I det här avsnittet presenteras studiens resultat utifrån tre centrala teman som identifierats i analysen: yrkesideal, facket, samt arbetsvillkor. Resultaten analyseras i relation till tidigare forskning om journalistikens villkor (Deuze 2007; Røe Mathisen 2016; Sherwood & O'Donnell 2016; Nordbäck 2021; Kjellberg 2022; Čehovin Zajc & Lukan 2023; Marín-Sanchiz m.fl. 2023; Wiik & Nygren 2024; Wiik 2025) och studiens teoretiska perspektiv, särskilt professionalisering och deprofessionalisering, precarity och mentalt delägarskap.

För att underlätta förståelsen av dessa teman inleds kapitlet med en kort redogörelse för respondenternas väg in i frilansjournalistiken. Skälen till att välja frilanslivet visar sig i materialet vara nära kopplat med hur respondenterna formulerar sina yrkesideal, uppfattar sin professionella identitet och förhåller sig till journalistikens villkor.

7.1 Vägen in i frilansjournalistiken

Respondenterna beskriver olika vägar in i frilansjournalistiken. För vissa var valet att bli frilansjournalist ett aktivt och medvetet beslut, medan det för andra blivit en konsekvens av förändrade villkor på arbetsmarknaden. Gemensamt är att många lyfter fram frihet och kontroll över den egna tiden som en avgörande faktor.

Samtidigt beskriver flera att frilansrollen inte alltid varit ett förstahandsval, utan snarare en anpassning till en arbetsmarknad där fasta anställningar är svåra att få och där tidsbegränsade kontrakt och vikariat är vanligt förekommande:

Jag upplevde att man var som kött, man skulle fylla upp en plats där jag är en begränsad tid och sen blir man utkastad oavsett hur bra man gjorde från sig. Det tog mycket tid från mitt arbete att behöva tänka på om jag skulle få jobb om några månader. – F2

Detta speglar hur osäkerheten på arbetsmarknaden kan vara direkt påtaglig i vardagen. En annan respondent berättar om hur verkligheten ser ut i branschen med vikariat, och att det är svårt att få en fast anställning:

Det är som alla andra, det är för svårt att få fast anställning. Jag har haft vikariat, det har man lite då och då. Men det blir aldrig någon fast tjänst, så då blir det att man vikarierar ett tag och sen går man tillbaks och frilansar. – F8

Dessa reflektioner visar att vägen in i frilansjournalistiken präglas av en kombination av personliga val och strukturella begränsningar. För vissa blir frilanslivet en möjlighet att forma sitt arbete fritt, samtidigt som det blir ett sätt att överhuvudtaget kunna arbeta inom branschen. Detta ligger i linje med tidigare forskning som pekar på hur osäkra anställningsformer och tillfälliga uppdrag blivit allt vanligare inom journalistiken (Deuze 2007; Røe Mathisen 2016; Nordbäck 2021; Čehovin Zajc & Lukan 2023; Marín-Sanchiz 2023; Wiik & Nygren 2024; Wiik 2025).

Samtidigt visar respondenternas beskrivningar mer än bara praktiska skäl till yrkesvalet. De formulerar också idéer om hur journalistisk arbete bör utövas, vilket kan förstås som uttryck för deras yrkesideal, vilket presenteras i nästa avsnitt.

7.2 Yrkesideal

Efter att samtliga intervjuer analyserats framträder tydliga mönster i hur frilansjournalisterna beskriver sina yrkesideal. Dessa ideal kan förstås inom två övergripande teman: frihet och självständighet, samt yrkesetik och trovärdighet. Yrkesidealen tar sin utgångspunkt i respondenternas erfarenheter av frilanslivet, men speglar samtidigt mer övergripande normer kring journalistikens roll, ansvar och arbetsformer.

7.2.1 Frihet och självständighet

Frihet och självständighet framträder tydligt som centrala ideal för frilansjournalisterna, trots att det inte direkt nämndes när frågan om yrkesideal ställdes. Respondenterna betonar att möjligheten att själva planera arbetstid och välja uppdrag inte bara är praktiskt värdefullt, utan också en viktig del av deras yrkesidentitet. Friheten upplevs som ett sätt att utöva journalistik på egna villkor, vilket gör det möjligt att följa personliga journalistiska principer snarare än att anpassa sig till redaktioners riktlinjer. Dessa resultat stämmer väl överens med tidigare forskning (Røe Mathisen, 2016) som visar att majoriteten av frilansjournalister väljer frilanslivet just för den autonomi och självständighet det ger, trots att arbetsvillkoren ofta präglas av osäkerhet.

Flera respondenter beskriver hur frilanslivet blivit en möjlighet att undvika begränsningar som de tidigare upplevt i fasta anställningar. En av frilansjournalisterna berättar om en kortare anställning på redaktion, som tydliggjorde värdet av att kunna styra sin egen tid:

För några år sedan tog jag ett jobb på en redaktion ett par månader, och jag märkte omedelbart hur bortskämd jag var att jag plötsligt inte kunde bestämma över min tid själv. — F5

Här framgår hur erfarenheter av redaktionellt arbete kan fungera som en kontrast som tydliggör varför frihet och självständighet blir centrala yrkesideal för frilansjournalister. I relation till detta kan journalistikens professionalisering förstås utifrån *yrkesprofessionalism* och *organisationsprofessionalism* (Wiik & Nygren, 2024, s. 66-67).

Yrkesprofessionalism växer fram inom professionen själv och ger journalister en kollektiv yrkesidentitet, där autonomi och självbestämmande över arbetets innehåll utgör centrala värden. Organisationsprofessionalism däremot är kopplad till redaktionella mål och värderingar, vilket har en mer kontrollerande funktion där krav på anpassning till organisationens behov blir centralt. Det speglar Røe Mathisen (2016) beskrivning av hur frilansjournalisters upplevda frihet ofta är villkorad av ekonomiska och strukturella faktorer, men samtidigt centralt för deras yrkesidentitet.

Dessa två perspektiv står ofta i konflikt med varandra. Citatet ovan kan förstås som ett uttryck för hur redaktionellt arbete upplevs begränsa autonomin, vilket i sin tur gör frilansrollen attraktiv som ett sätt att få kontroll över sitt arbete. Frilansjournalisternas frihet

kan ses som ett sätt att behålla kontrollen över det journalistiska arbetet, snarare än att anpassa sig till redaktionella krav.

Andra lyfter fram friheten att själva välja bevakningsområden och uppdrag:

Jag tror i grunden att det var ett behov hos mig att kunna bevaka det område jag själv vill, det fanns ingen annan som bevakar det. Jag hade fast anställning på en tidning och gjorde en helt annan sorts journalistik. Så då tog jag tjänstledigt för jag ville bevaka annat. – F9

Friheten kopplas också till mer vardagliga aspekter av livet som möjliggör balans mellan arbete och fritid:

Friheten är ju skälet till att man är frilans, det tror jag alla skulle svara. Jag får en skogspromenad nästan varje dag. Det är väldigt skönt att ha den friheten att kunna göra precis vad man vill. – F6

Dessa beskrivningar visar att friheten inte bara handlar om praktiska arbetsvillkor, utan också om identitet och yrkesideal. Möjligheten att själv bestämma över sitt arbete upplevs som en förutsättning för att kunna utöva journalistik i enlighet med egna värderingar och principer, vilket Røe Mathisen (2016) också lyfter fram som en central drivkraft bakom valet att frilansa.

Trots att frihet och självständighet framträder som centrala yrkesideal bland frilansjournalisterna, framkommer det även att friheten har en tydlig baksida. Flera respondenter beskriver hur avsaknaden av yttre struktur och kontroll innebär ett ökat ansvar och självdisciplin. En av respondenterna beskriver hur friheten i praktiken kan bli en utmaning:

Nackdelen med den här friheten är något som jag, och som jag tror många frilansare ständigt kämpar med, det är att det kräver en självdisciplin. Just det där att det inte står någon med pekfingret och armbandsuret och kollar gör att det är lätt att skjuta upp saker och göra det i sista sekunden – F5

Detta visar i linje med Røe Mathisen (2016) att frilansjournalisters autonomi inte enbart upplevs som positiv utan också innebär ökad press och ansvar. Friheten blir därmed både en förutsättning för att arbeta på egna villkor, men också en källa till stress och osäkerhet. Frilansjournalisternas berättelser illustrerar den spänning mellan frihet och utsatthet som tidigare forskning identifierat, där autonomi och yrkesideal står i kontrast till de strukturella och ekonomiska begränsningar som präglar yrket.

Detta visar att frihet och självständighet inte enbart upplevs vara positivt, utan också något som ställer höga krav på individen. Frilansjournalisters autonomi innebär ett ökat ansvar för att själv strukturera arbetet, upprätthålla kvalitet och hantera gränsen mellan arbete och fritid. Friheten blir därmed både en förutsättning för att arbeta på egna villkor och något som ökar press och osäkerhet.

7.2.2 Yrkesetik och trovärdighet

Ett annat tydligt tema är betydelsen av yrkesetik och trovärdighet. Deltagarna fick frågan: *Vilka ideal och värden anser du är viktigast i journalistyrket?* Samtliga respondenter lyfter fram vikten av att arbeta i enlighet med journalistiska grundprinciper såsom att vara sanningsenlig, källkritisk, objektiv och oberoende.

Det viktigaste är att man är trovärdig och att man förstår sin position i samhället. Att man är medveten om att man har ett visst genomslag och kan påverka. Men absolut viktigaste är de klassiska etiska grundreglerna, att vara sanningsenlig och källkritisk. Att ta avstånd till dem man bevakar är också otroligt viktigt. Trovärdigheten är det sista vi har kvar. – F8

Det visar hur yrkesetiken kopplas till ett medvetande om journalistens samhällsroll och maktposition. Trovärdighet beskrivs inte bara som en personlig egenskap, utan som en avgörande roll för att journalistiken ska fungera och tas på allvar. Det stämmer överens med Sherwood & O'Donnells (2016, s. 1023) beskrivning av journalistikens yrkesideal, där etik, objektivitet och samhällsansvar är centrala värden.

Flera respondenter betonar särskilt oberoende som ett avgörande ideal. Oberoendet beskrivs både i relation till makthavare och till andra intressen som kan påverka det journalistiska arbetet:

Jag skulle säga att oberoende är ett viktigt värde och även medvetenhet om vem som är ens publik. – F5

Man ska vara oberoende från påverkan av både kommersiella och politiska intressen och hålla isär sina åsikter med det man skriver om. – F3

I frilanssammanhang där journalisten ofta arbetar nära uppdragsgivare och saknar redaktionell distans, blir detta ideal särskilt betydande. Här kan yrkesetik förstås som ett sätt att upprätthålla professionalitet i en mer individualiserad arbetsform. Även saklighet, objektivitet och begriplighet återkommer som viktiga ideal bland svaren:

Man får inte glömma att vi jobbar i sanningens tjänst på något sätt, och ja opartiskhet, att man håller sig till den värdegrund man har. – F6

Saklighet och objektivitet, alla de här klassiska journalistiska idealen. Det är också viktigt att uttrycka sig på ett sätt som människor förstår och inte vara svårtillgänglig – F2

Här framträder en bredare syn av yrkesetik, som inte bara handlar om korrekthet och opartiskhet, utan också om ansvar gentemot publiken. Att göra journalistiken tillgänglig och begriplig beskrivs också som en del av uppdraget, vilket knyter an till journalistikens demokratiska funktion.

I relation till studiens teoretiska perspektiv om professionalisering kan dessa reflektioner ses som exempel på yrkesprofessionalism snarare än organisationsprofessionalism (Wiik & Nygren, 2024, s. 67-68). Frilansjournalisterna bygger sina etiska ideal på ett individuellt ansvar och journalistikens gemensamma normer snarare än på redaktionella riktlinjer.

Sammantaget visar intervjuerna att yrkesetik och trovärdighet är viktiga ideal för frilansjournalisterna. Trots osäkra arbetsvillkor och krav från marknaden beskriver respondenterna att de värnar om etiska principer och använder dem som en grund för sin yrkesidentitet.

7.3 Facket

I studien uppgav majoriteten av deltagarna att de är medlemmar i ett fackförbund, men att de inte har någon aktiv kontakt med det, resterande uppgav att de inte är medlemmar i facket. De som uttryckte att de inte var medlemmar angav främst två orsaker. Å ena sidan såg de inte något personligt behov av medlemskapet och å andra sidan handlar det om ett ekonomiskt perspektiv där de uttrycker att kostnaden kändes för hög i relation till deras inkomst, vilket går i linje med Kjellbergs (2022, s. 139) forskning som visar att vissa gör en avvägning mellan kostnaden och nyttan de får av medlemskapet.

Fackets roll för frilansjournalister kan förstås utifrån två teman som framkom under intervjuerna: fackets betydelse och nätverk. Flera deltagare betonade att medlemskapet ger trygghet och tillgång till resurser som juridiskt stöd, försäkringar och stipendier, även om kontakten med facket är begränsad i vardagen. Nätverk, å andra sidan, lyftes fram som viktiga för erfarenhetsutbyte, stöd och professionell utveckling, särskilt för de som arbetar utanför fasta redaktioner.

Detta stämmer också med tidigare forskning, som visar att beslutet att gå med i ett fackförbund också kan påverkas både av individen själv och av omgivningen (Kjellberg, 2022, s. 139). Vissa väljer att ansluta sig till facket på grund av personlig övertygelse eller praktiska fördelar, medan andra påverkas av sociala normer av exempelvis kollegor.

7.3.1 Fackets betydelse

En central aktör som många frilansjournalister vänder sig till för stöd är den fackliga organisationen. Respondenternas uppfattningar om fackets betydelse varierade, och omfattade både positiva erfarenheter och mer kritiska eller distanserade hållningar. Samtidigt framhöll flera av respondenterna att facket varit ett viktigt stöd och en källa till trygghet.

I ett citat från en av respondenterna framkommer hur facket haft betydelse när de kommer till stöd vid arvodesfrågor:

De har varit bra stöd. Vi har haft lite olika diskussioner om arvodesfrågor för frilansare och där har de varit bra stöd. – F8

Citatet går att koppla till rapporten där författaren Wiik (2025, s. 49-50) beskriver hur fackliga organisationer fungerar som ett viktigt stöd för journalister, särskilt i frågor som rör rättigheter, arbetsvillkor och förhandlingar.

En annan respondent uttrycker att betydelsen för fackliga organisationer bidrar till den journalistiska identiteten:

Jag tycker att det är mer som någon slags symbolisk trygghet att man håller fast vid sin journalistiska identitet genom dem. Det är en levande relation på något sätt, där man känner att de faktiskt vill veta vad som är viktigt för oss frilansare och att människorna som jobbar där verkligen bryr sig. – F1

Wiik (2025, s. 91-92) lyfter frågor om vem som egentligen tar ansvar för journalisters arbetsvillkor samt den otrygga marknaden som många journalister verkar inom. I detta sammanhang framstår de fackliga organisationerna som en central aktör för att skapa både materiell och symbolisk trygghet, särskilt för frilansjournalister som ofta saknar fasta anställningar och tydlig organisationstillhörighet. Respondentens citat visar att det fackliga engagemanget inte bara handlar om stöd, utan också om att bevara yrkesgemenskap och journalistisk identitet.

Fackets roll och betydelse upplevs däremot inte som lika positiv för alla. En del av respondenterna uttryckte en känsla av avstånd eller brist på relevans i relation till sin egen yrkesroll:

Jag har i stort sett ingen kontakt med facket. Jag har aldrig varit medlem och har aldrig upplevt att journalistförbundet på något sätt har drivit frågor för oss som varit projektanställda eller senare för oss som frilansar. – F2

Andra ser medlemskapet mer som en fråga om plikt eller solidaritet, snarare än något som direkt stödjer deras yrkesvardag:

Jag är medlem i facket och det är väl någon sorts plikt och solidaritet. Jag kan inte säga att jag har särskilt stor användning av facket förutom att jag har fått stipendium. – F6

Ytterligare exempel visar på en mer passiv relation till facket där kontakten främst begränsas till praktiska funktioner som inkomstförsäkring eller presskort:

Jag har egentligen ingen aktiv relation till facket, förutom att jag varje månad betalar en hel del pengar. Jag har dock inkomstförsäkring via dem och det enda jag egentligen har med dem och göra är när jag säger att jag vill ha ett fysiskt presskort. – F9

En respondent som tidigare har suttit i fackets styrelse berättade att deras prioritering främst låg hos fast anställda journalister.

Jag har tidigare varit med i styrelsen, men då låg inte fokus på frilansares frågor utan mest på anställdas behov eftersom majoriteten av medlemmarna är anställda. – F6

Kjellberg (2022, s.139-140) beskriver hur fackförbundet stöttar fast anställda journalister som blivit arbetslösa, bland annat genom stöd att ge stöd vid uppsägningar och vid tvister med arbetsgivaren. I samband med uppsägningar är det facket som för journalisternas talan och förhandlar med arbetsgivaren. En av respondenterna påpekade att situationen ser annorlunda ut för frilansare:

För en frilansande journalist är regelverket kring a-kassa komplicerat. För att man ska kunna ta del av ersättning krävs att ens egen verksamhet avslutas. Om en större uppdragsgivare försvinner kan inkomsten minska kraftigt under en period och samtidigt finns det begränsade möjligheter att ta uppdrag om verksamheten måste avvecklas. – F8

Sammanfattningsvis framgår det av citaten att fler respondenter upplever fackets roll begränsad i deras yrkesvardag. Enligt Wiik (2025) riktar facket främst sina resurser och sin uppmärksamhet mot fast anställda journalister. Detta innebär att journalister med tillfälliga kontrakt eller längre vikariat ofta hamnar utanför. Som en konsekvens upplever journalisterna att deras behov och arbetsvillkor inte prioriteras, vilket kan påverka både deras engagemang och förtroende för facket negativt. Studien visar vidare att när fackets insatser upplevs som otillräckliga eller svåråtkomliga, förstärks känslan av exkludering och marginalisering.

Respondenterna menar att facket kan göra mer för att förbättra villkoren för frilansande journalister. De beskriver frilansare som en mer utsatt grupp och efterlyser ett större fackligt

engagemang, särskilt när det gäller att sätta press på mediebolag för att höja arvoden och prioritera frilansarnas frågor:

Jag tror att facket skulle kunna göra stora skillnader för frilansare, som generellt befinner sig i en mer utsatt situation än fast anställda. – F7

Fackliga organisationer skulle kunna göra stor skillnad genom att sätta mer press på mediebolag för att höja arvoden, för utifrån min upplevelse så sker det inte i någon större utsträckning. Det finns en känsla av att frågan inte prioriteras. – F2

Baserat på intervjuerna uttrycker journalisterna att facket har en viss betydelse när det gäller frågor om trygghet, stöd och representation särskilt i relation till arbetsvillkor och förhandlingar. Samtidigt uppfattar andra facket främst som en resurs för mer praktiska funktioner som presskort, försäkringar och administrativa förmåner, snarare än en aktiv aktör i deras yrkesutövning. Flera av respondenterna uttrycker dessutom att facket skulle kunna göra mer och ha en större betydelse för frilansjournalister, framför allt genom att i högre utsträckning prioritera frågor om arvoden och öka trycket på mediebolagen. Sammanfattningsvis upplevs fackets roll som både viktig och begränsad där deras potential som stödjande och påverkande aktör inte fullt ut anses ta till vara på frilansjournalister.

7.3.2 Nätverk

Fackliga organisationer kan hjälpa frilansare genom att främja yrkesgemenskap. Genom att anordna möten och föreläsningar får frilansare möjlighet att träffas, utbyta erfarenheter och bygga nya kontakter. När det kommer till hur respondenterna upplever hur facket spelar för roll för frilansjournalisters yrkesgemenskap och villkor uttrycker de flesta att facket kan spela stor roll för yrkesgemenskapen:

Det finns en sektion som ordnar sociala aktiviteter och kurser för yrkesverksamma frilansjournalister. Till exempel kan det komma inbjudningar till gemensamma tillställningar. Det verkar fylla en viktig funktion, särskilt för de som är i början av sin karriär och som behöver utbildningar. – F6

Det är viktigt med yrkesgemenskap. Det finns vissa mötesplatser, även på sociala medier för frilansjournalister. Man kan känna sig ganska ensam ibland och jag tror att facket kan bidra till att frilansare upplever mer gemenskap och solidaritet som yrkesgrupp. – F3

Facket kan spela en viktig roll för att minska den ensamhet som många frilansare upplever. Wiik (2025) beskriver hur det kollektiva arbetssättet är viktigt för känslan av meningsfullhet och yrkesidentitet. Det kollektiva fungerar inte bara som en praktisk lösning, utan gör också att arbetet upplevs som mer gemensamt. Något som tidigare kunde kännas ensamt blir istället ett gemensamt projekt.

I det här sammanhanget blir fackets aktiviteter och mötesplatser viktiga. Genom kurser, sociala tillställningar och nätverk kan frilansjournalister få kontakt med andra i samma situation. Det här är särskilt betydelsefullt för dem som är nya i yrket och saknar en fast redaktion och kan bidra till en starkare känsla av gemenskap och tillhörighet. Detta går hand i hand med tidigare studier som lyfter fram att informella nätverk och yrkesgemenskap inte bara fungerar som socialt stöd utan även utgör en viktig del av strategier frilansjournalister använder för att säkra karriärer och upprätthålla en hållbar yrkesroll (Marín-Sanchiz m.fl. 2023).

Men några av respondenterna upplevde att de hittade en större yrkesgemenskap utanför facket:

Jag kan tänka mig att de spelar roll, men det är framförallt mina gamla kontakter jag har fått genom hela mitt yrkesliv som haft betydelse och även spillt över till umgänge. – F5

Just för yrkesgemenskapen behöver det kanske inte finnas ett fackförbund för. Det har jag känt med andra förbund också, att absolut man träffas och känner väl att man är en del av yrkeskåren, men det kan man göra utanför också. – F4

Wiik (2025, s. 66-67) beskriver att yrkesgemenskap inte nödvändigtvis skapas genom formella organisationer, utan genom delaktighet, inflytande och samarbete i det dagliga arbetet. Detta kan kopplas till begreppet mentalt delägarskap, som handlar om i vilken utsträckning journalister upplever att de kan påverka sitt arbete och känna ansvar för det journalistiska innehållet. I denna studie används begreppet främst för att förstå hur känslor av tillhörighet och ansvar formas i arbetsnära sammanhang. Samtidigt pekar respondenternas svar på att informella nätverk, såsom personliga relationer och fysiska möten, kan bidra till upplevelser av yrkesgemenskap även utanför formella organisatoriska ramar. Dessa former

av gemenskap ligger delvis utanför det som mentalt delägarskap avser, men bidrar ändå till känslor av tillhörighet och professionell samhörighet.

7.4 Arbetsvillkor

De yrkesideal som framträder i föregående avsnitt, särskilt frihet, självständighet och yrkesetik, formas och utmanas i hög grad av de arbetsvillkor som frilansjournalister verkar under. I intervjuerna återkommer beskrivningar av ekonomisk osäkerhet, oregelbundna inkomster och ett långtgående individuellt ansvar, vilket präglar den dagliga yrkesutövningen. Detta avsnitt fokuserar därför på frilansjournalisternas arbetsvillkor och hur dessa villkor påverkar möjligheten att upprätthålla yrkesideal, professionell identitet och långsiktig trygghet i yrket.

7.4.1 Ekonomisk otrygghet och osäkra inkomster

Ett genomgående tema i intervjuerna är den ekonomiska osäkerheten som präglar frilansjournalisternas arbetsvillkor. Deltagarna i studien beskriver hur inkomsten ofta är oregelbunden och beroende av tillfälliga uppdrag, samtidigt som man i vissa fall tvingas tacka nej till jobb på grund av låga arvoden. Som en respondent uttrycker det:

Det handlar mycket om ekonomi och jag tänker ofta att det här är för mycket jobb för pengarna, då behöver man ibland tacka nej. – F8

Den ekonomiska otrygghet som framkommer i intervjuerna ligger i linje med tidigare forskning om frilansjournalisters arbetsvillkor. Nordbäck och Styhre (2019, s. 8-9) visar att frilansjournalister i Sverige, trots ett omfattande välfärdssystem, ofta har mer osäkra arbetsvillkor än fast anställda journalister. De pekar särskilt på avsaknad av minimilöner, stabila inkomster och tryggheter som betald semester, pension och tydlig rätt till arbetslöshetsersättning. Denna strukturella otrygghet speglas tydligt i respondenternas berättelser om regelbundna inkomster, låga arvoden och behovet av att kontinuerligt sälja in och förhandla sina uppdrag.

Den ekonomiska osäkerheten kopplas direkt till den frihet frilansjournalisterna tidigare lyft. Flera respondenter beskriver hur friheten att själv planera arbetet också innebär en ständig oro för sin ekonomi och försörjning:

Det är skönt att få bestämma själv och lägga upp sitt arbete som man vill, baksidan av friheten är dock oron. Det finns perioder där jag blir väldigt stressad över ekonomin. Att oj, nu har jag inte haft några större uppdrag på ett tag. Hur ska jag få in pengar liksom? – F7

Frilansjournalister måste ofta aktivt marknadsföra sina tjänster och förhandla sina arvoden, vilket både kräver mycket tid och medför osäkerhet. Detta stämmer väl överens med tidigare forskning (Deuze 2007; Røe Mathisen 2016; Nordbäck & Styhre 2019; Nordbäck 2021; Čehovin Zajc & Lukan 2023) som framhåller att frilansjournalistik ofta befinner sig i ett spänningsfält mellan upplevd frihet och ekonomisk osäkerhet. Även om arbetet kan ge en känsla av autonomi, innebär det i praktiken oregelbundna inkomster, låga ersättningsnivåer och begränsade möjligheter att tacka nej till uppdrag. En respondent uttrycker det såhär:

Frilansjournalister behöver ofta aktivt sälja in sina tjänster och förhandla arvoden, vilket kan vara tidskrävande och osäkert. Som en annan respondent beskriver:

Det är också en kostnadsfråga. Frilansarvoden har inte höjts på otroligt många år. Man måste verkligen förhandla, sen när man försöker förhandla och sälja till fler samtidigt så måste man ibland vara med på att det kommer ta tid. Det kan ta två månader, det kan också ta ännu längre tid att få ett projekt. – F9

Ekonomiskt tryck kan dessutom påverka yrkesetik och arbetsval. För flera frilansjournalister blev pandemin en tuff period där behovet av inkomst i vissa fall ledde till kompromisser:

När det var pandemi och jag inte fick några jobb så tog jag det jag fick. Då kände jag att nu skiter jag i pressetiken, man fick göra det man kunde liksom. – F8

Här finns en tydlig koppling till den deprofessionalisering som Wiik och Nygren (2024, s. 70-71) beskriver. Det blir vanligare att journalister blandar olika typer av arbeten. Kortsiktiga ekonomiska intressen blir viktigare än professionalismens grundläggande uppdrag, att skriva för allmänheten. Detta tydliggörs ytterligare när respondenterna berättar att de kompletterar sina uppdrag med andra typer av arbeten för att hantera den ekonomiska osäkerheten:

Jag har oftast haft ett jobb vid sidan om, jag jobbar inom vården också så jag kan ta nattskift och sedan jobba med mina projekt. – F3

Ett annat problem som framkommer i materialet är relationen till uppdragsgivare, där låga arvoden och ojämlika villkor kan skapa ytterligare stress:

Som frilans är såklart inkomsterna en utmaning. Det kan ibland också vara förnedrande att uppdragsgivarna tycker att man ska göra saker nästan gratis och att man bör vara tacksam för att man får ett jobb och de publicerar det man gjort. – F6

Sammanfattningsvis visar intervjuerna att ekonomisk otrygghet och osäkra inkomster är centrala aspekter av frilansjournalisters arbetsvillkor. Den oregelbundna inkomsten, behovet av aktiv försäljning, låga arvoden och kompletterande arbete påverkar både arbetet och möjligheten att upprätthålla yrkesideal.

7.4.2 Osäkra kontrakt

Ett tydligt mönster i intervjumaterialet är att frilansjournalisternas arbetsmarknad präglas av osäkra och kortsiktiga kontraktsformer. Uppdragen beskrivs ofta som uppdragsbaserade, tidsbegränsade och utan tydliga garantier för kontinuitet, vilket skapar en långvarig osäkerhet i arbetet. Flera respondenter lyfter personliga erfarenheter som illustrerar hur dessa kontrakt fungerar i praktiken och vilka konsekvenser de får för trygghet, maktförhållanden och professionell identitet.

En respondent beskriver hur den under flera år arbetade med upprepade korta kontrakt hos samma arbetsgivare, utan att erbjudas en mer varaktig anställning:

Jag hade kontrakt staplade på varandra under flera års tid, en så kallad fastlansare. Kontrakten var typ tre månader långa. Jag jobbade i tre år men jag fick inte ett längre kontrakt än tre månader i taget, ibland en månad i taget. Då ringde jag tillslut facket och frågade vad jag skulle göra – F9

Denna erfarenhet visar hur arbetsrelationen i praktiken kan vara långsiktig, samtidigt som kontrakten förblir korta och osäkra. Trots flera års kontinuerligt arbete beskrivs situationen som ett slags mellanting mellan frilans och anställning, där journalisten varken omfattas av anställningstrygghet eller fullt ut kan agera som självständig aktör på marknaden.

Respondenten använder själv begreppet *fastlansare* för att beskriva denna gråzon mellan att

vara frilans och att ha anställningsliknande villkor utan trygghet. Liknande osäkerhet i arbetsvillkoren för frilansjournalister har tidigare uppmärksammats i forskning, där svenska frilansjournalister beskriver en utveckling mot alltmer osäkra förhållanden som påverkar möjligheten att tacka nej till jobb eller förhandla om villkor, vilket pekar på en bredare trend av otrygga arbetsvillkor inom frilansjournalistik (Deuze 2007; Røe Mathisen 2016; Nordbäck & Styhre 2019; Nordbäck 2021; Čehovin Zajc & Lukan 2023; Wiik 2025).

Även tidigare forskning visar att osäkra kontrakt påverkar journalisters handlingsutrymme och yrkesideal. Čehovin Zajc och Lukan (2023, s. 16-18) framhåller att otrygga arbetsvillkor bidrar till försiktigare rapportering och drabbar särskilt frilansjournalister eftersom det minskar möjligheterna till granskande och kritiskt arbete.

Respondenten fortsätter med att beskriva hur den upplever fackets begränsade möjligheter att ingripa i situationen:

De var upprörda, men de kunde inte göra någonting. Facket kunde bara gå in om det blev en ny förhandling. Det är det som är problemet idag, hade det varit projektanställning hade de kunnat gå in, men det är uppdragsbaserade korta kontrakt, jobba lite då och då, men då kan inte facket göra någonting. – F9

Här framträder en tydlig frustration över hur regelverk och avtalsformer begränsas av det fackliga handlingsutrymmet. Eftersom relationen formellt bygger på uppdragsavtal snarare än anställning, upplever respondenten att facket saknar verktyg att agera, trots att arbetsgivaren i praktiken har ett kontinuerligt behov av arbetskraft. Detta kan kopplas till tidigare forskning som pekar på journalistikens prekariat och ökande deprofessionalisering, där traditionella skyddssystem inte längre är anpassade till nya arbetsformer (Deuze 2007; Røe Mathisen 2016; Nordbäck & Styhre 2019; Nordbäck 2021; Čehovin Zajc & Lukan 2023; Wiik & Nygren 2024; Wiik 2025).

Respondenten beskriver vidare hur denna situation ledde till en känsla av uppgivenhet och till att ansvaret för rimliga villkor i stället lades på en själv:

Jag gav ju upp till slut. Så jag tänkte liksom att ni kan inte göra någonting för mig. Så det enda jag gjort var typ att jag höjde mitt arvode jättemycket. För ni kan ju inte låta mig vinna priser och vara nominerad till stora journalistpriset och sen inte ge mig en anställning. – F9

Detta visar hur journalisten försöker återta kontroll genom individuella strategier, i detta fall genom att höja sitt arvode. För att frilansare ska kunna upprätthålla sin yrkesverksamhet i dagens medielandskap blir det allt viktigare med individuella lösningar då traditionella skydd försvagas (Marín-Sanchiz m.fl., 2023). Samtidigt tydliggörs en maktobalans där erkännande och journalistiska prestationer inte nödvändigtvis leder till tryggare villkor. Lösningen blir individuell snarare än kollektiv, vilket ligger i linje med begreppet *precarity* där osäkerhet och ansvar förskjuts från organisationer till individer (Deuze, 2007; Røe Mathisen 2016; Nordbäck & Styhre 2019; Nordbäck 2021; Čehovin Zajc & Lukan 2023; Wiik, 2025).

Osäkra kontrakt påverkar inte enbart tryggheten, utan även de etiska ramarna för arbetet. En annan respondent beskriver ett uppdrag där villkoren var otydliga redan från början:

Jag har varit med om en gång att en tidning skickade mig på ett uppdrag där jag inte var informerad om att det var ett betalt samarbete. Det kom fram långt senare, och jag tackade sedan nej till liknande uppdrag. Jag fattar grejen, små publikationer måste dra in pengar där det finns, men jag tycker det är viktigt att åtminstone vara tydlig med vad som är vad. – F3

Här illustrerar det hur olika uppdragsvillkor kan placera frilansjournalister i etiskt problematiska situationer. När kontrakt och uppdrag inte är tydligt definierade riskerar gränsen mellan journalistik och kommersiellt innehåll att suddas ut. Detta kan sättas i relation till de yrkesetiska idealen om oberoende och trovärdighet som lyfts i tidigare avsnitt, men går också att koppla till forskningen om deprofessionalisering och hur gränserna för professionen blir mer flytande (Nordbäck & Styhre 2019; Nordbäck 2021; Čehovin Zajc & Lukan 2023; Wiik & Nygren 2024; Wiik 2025).

Sammanfattningsvis visar dessa erfarenheter hur osäkra kontrakt utgör en central del av frilansjournalisters arbetsvillkor. Genom korta uppdragsbaserade avtal skapas en arbetsmarknad där trygghet, inflytande och skydd är begränsade, samtidigt som kraven på individuell anpassning ökar.

8. Analys

I detta kapitel analyseras studiens resultat i relation till studiens syfte, frågeställningar, teorier och tidigare forskning. Syftet med analysen är att fördjupa förståelsen av hur frilansjournalister formulerar sina yrkesideal och hur dessa ideal formas i relation till facklig organisering och arbetsvillkor. Analysen tar särskilt avstamp i begreppen professionalisering och deprofessionalisering, precarity samt mentalt delägarskap, vilka används som analytiska verktyg för att tolka respondenternas svar.

Utifrån studiens syfte och frågeställningar struktureras analysen kring tre övergripande teman: yrkesideal, facket och arbetsvillkor. Dessa teman speglar upplägget i resultatkapitlet, men analysen går ett steg längre genom att sätta resultaten i ett teoretiskt och strukturellt sammanhang. På så sätt synliggörs inte bara hur frilansjournalister beskriver sina ideal och villkor, utan också vad dessa beskrivningar säger om journalistyrkets förändring i en allt mer osäker arbetsmarknad.

8.1 Yrkesideal

Studios resultat visar att frilansjournalister uttrycker tydliga journalistiska ideal där frihet, självständighet, yrkesetik och trovärdighet framstår som centrala värden. Dessa ideal kan förstås som uttryck för yrkesprofessionalism, där journalisterna själva definierar vad som utgör ett professionellt journalistiskt arbete, oberoende av organisatorisk tillhörighet (Wiik & Nygren, 2024). I intervjuerna framkommer att möjligheten att själv styra arbetstid, uppdrag och bevakningsområden upplevs som avgörande för att kunna utöva journalistik i linje med egna värderingar.

8.1.1 Frihet och självständighet

Frihet och självständighet beskrivs inte enbart som praktiska fördelar med frilanslivet, utan som centrala delar i frilansjournalisternas yrkesidentitet. Autonomi upplevs som grundad i professionens egna normer och värderingar, snarare än i redaktionella strukturer (Wiik & Nygren, 2024, s. 65-71).

Tidigare forskning visar att journalistyrket under senare decennier har gått från att styras av yrkesprofessionalism, till att i större utsträckning påverkas av redaktionella och kommersiella

mål (Deuze 2007; Nordbäck & Styhre 2019; Nordbäck 2021; Wiik 2025).

Frilansjournalisternas betoning av frihet kan därför ses som en reaktion på dessa begränsningar, ett sätt att arbeta mer i linje med sina egna journalistiska ideal.

Samtidigt är friheten villkorad av osäkerhet på arbetsmarknaden. Frilansjournalister måste själva ta ansvar för försörjning, arbetsstruktur och kvalitet, vilket visar att autonomi och osäkerhet ofta går hand i hand (Wiik, 2025, s. 22-23). Frihet fungerar således både som ett ideal och som en strategi för att upprätthålla professionell identitet, trots bristande trygghet redaktionellt (Deuze, 2007; Røe Mathisen 2016; Sherwood & O'Donnell 2016; Nordbäck & Styhre 2019; Nordbäck 2021; Čehovin Zajc & Lukan 2023; Wiik, 2025).

8.1.2 Yrkesetik och trovärdighet

Yrkesetik och trovärdighet fungerar som stabiliserande ideal i frilansjournalisternas yrkesidentitet. När organisatoriskt stöd saknas eller är svagt blir de journalistiska grundprinciperna ett verktyg för att säkerställa kvalitet och trovärdighet i arbetet.

Sherwood och O'Donnell (2016) beskriver hur etiska ideal såsom objektivitet, oberoende och samhällsansvar är centrala för journalistikens professionella självförståelse. Denna studie bekräftar det, men visar också att yrkesetiken i frilanssammanhang blir ett personligt ansvar som journalisten själv måste ta, snarare än något som styrs av organisationen.

I relation till professionalisering kan detta tolkas som ett uttryck för yrkesprofessionalism (Wiik & Nygren, 2024, s. 65-71). Yrkesetiken bidrar till att bevara journalistikens legitimitet trots osäkra arbetsvillkor, samtidigt som ansvaret för kvalitet och integritet flyttas i högre grad till individen. Yrkesidealen fungerar därmed både som en professionell kompass och som ett sätt att hantera de strukturella osäkerheter som kännetecknar frilansjournalistik.

8.2 Facket

Resultatet visar att frilansjournalisternas relation till facket formas av både värde och begränsningar. Många är medlemmar och värderar medlemskapet för trygghet, praktiska förmåner som stipendier och försäkringar, samt som en symbol för solidaritet. Samtidigt är engagemanget i fackliga aktiviteter ofta lågt och flera av respondenterna upplever att fackets resurser och prioriteringar i första hand riktas mot fast anställda journalister. Detta skapar en känsla av marginalisering och begränsar frilansarnas möjlighet till aktivt inflytande över

yrkesnormer och arbetsvillkor, vilket kan förstås som ett exempel på precarity och strukturella hinder för mentalt delägarskap (Deuze 2007; Røe Mathisen 2016; Kjellberg 2022; Wiik 2025).

8.2.1 Fackets betydelse

Fackets roll kan förstås både i materiella och symboliska termer. Materiellt erbjuder facket stöd i frågor om arbetsvillkor, juridiska rättigheter och praktiska funktioner som presskort och försäkringar vilket ger frilansjournalister viss trygghet på en annars osäker arbetsmarknad (Deuze 2007; Kjellberg 2022; Wiik 2025). Dessa materiella förmåner stabiliserar yrkesrollen och fungerar som konkreta uttryck för facklig organisering, särskilt för journalister utan fasta anställningar.

Symboliskt bidrar medlemskapet till att stärka yrkesidentiteten och skapa känsla av tillhörighet inom journalistkåren. För frilansjournalister fungerar facket ofta som en bekräftelse på deras yrkesroll och som ett sätt att upprätthålla professionella normer i avsaknad av fasta organisatoriska ramar (Sherwood & O'Donnell, 2016). Detta kan ses som en form av professionell legitimering, där facket bekräftar och vidmakthåller journalistisk normer och värderingar.

Samtidigt visar resultaten att relevansen begränsas när fackets resurser och fokus främst riktas mot fast anställda. Bristande representation kan förstärka känslor av marginalisering och minska möjligheten att påverka yrkesnormer och arbetsvillkor. Detta kan betraktas som en form av deprofessionalisering, där strukturella faktorer begränsar frilansjournalisters handlingsutrymme och professionella inflytande (Deuze 2007; Wiik 2025). Denna dynamik visar att fackets betydelse inte enbart handlar om praktiskt stöd, utan också om frågor om erkännande och yrkesmässig legitimitet (Kjellberg, 2022).

8.2.2 Nätverk

Utöver materiellt och symboliskt stöd kan facket fungera som en arena för yrkesgemenskap och nätverkande. Genom kurser, sociala aktiviteter och mötesplatser får frilansjournalister möjlighet att utbyta erfarenheter, bygga relationer och stärka sitt mentala delägarskap i yrket (Wiik, 2025). Detta kan bidra till att minska isolering, främja samarbete och skapa en känsla av gemensamt ansvar för arbetsprocesser och yrkesnormer.

Yrkesgemenskap utvecklas ofta utanför formella fackliga strukturer, genom informella nätverk och personliga relationer. Respondenterna lyfter fram värdet av fysiska möten och informella kontakter, vilket tyder på att delaktighet, inflytande och samarbete i vardagligt arbete är centrala för upplevelsen av yrkesidentitet (Wiik, 2025). Detta understryker att fackets roll som nätverksarena är viktig, men inte ensam avgörande för frilansjournalisters professionella engagemang.

Detta visar därmed en dubbelhet hos fackets funktion för frilansjournalister. Å ena sidan erbjuder facket stöd, trygghet och symboliskt erkännande, vilket kan stärka både yrkesidentitet och professionell legitimitet. Å andra sidan upplevs resurser och inflytande begränsade, vilket förstärker känslan av marginalisering. Respondenterna efterlyser ett större fackligt engagemang i frågor om arvoden, representation och påtryckningar på mediebolagen, vilken skulle kunna öka frilansares yrkesmässiga handlingsutrymme och stärka yrkesgemenskapen (Kjellberg 2022; Wiik 2025).

8.3 Arbetsvillkor

Resultatet visar att frilansjournalisters yrkesideal både formas och utmanas av deras arbetsvillkor. Intervjuerna lyfter ekonomisk osäkerhet, oregelbundna inkomster och ett omfattande individuellt ansvar som centrala faktorer som påverkar möjligheten att upprätthålla professionell identitet och yrkesstandarder. Dessa villkor speglar den precarity som präglar frilansarbete, där journalister själva bär huvudansvaret för försörjning, arbetsstruktur och kvalitet (Deuze 2007; Røe Mathisen 2016;; Nordbäck & Styhre 2019; Nordbäck 2021; Čehovin Zajc & Lukan 2023; Wiik & Nygren 2024; Wiik 2025).

8.3.1 Ekonomisk osäkerhet och osäkra inkomster

Ekonomisk osäkerhet är ett genomgående tema och kopplas direkt till frilansjournalisternas upplevda frihet. Respondenterna beskriver hur oregelbundna inkomster och låga arvoden tvingar dem att förhandla och aktivt sälja in sina tjänster, vilket är tidskrävande och stressande (Wiik & Nygren, 2024, s.70-71). Denna bild ligger i linje med Nordbäck (2021) som visar hur journalistyrket i allt högre grad präglas av projektanställningar, korta kontrakt och minskad ekonomisk trygghet, särskilt för frilansjournalister. Enligt Nordbäck har inkomsterna för många frilansjournalister varit oförändrade eller minskat över tid, samtidigt som stressrelaterad ohälsa blivit vanligare.

Denna ekonomiska press kan påverka yrkesval och etiska överväganden, då kortsiktiga intäkter ibland prioriteras framför journalistiska principer. Som flera respondenter lyfter, kan behovet av kompletterande arbete bli nödvändigt för att hantera ekonomin, vilket ytterligare illustrerar hur friheten i frilansrollen är villkorad av marknadsmässiga realiteter. Denna dynamik visar på ett tydligt samband mellan ekonomisk osäkerhet och deprofessionalisering, där professionella ideal måste balanseras mot överlevnadsstrategier (Deuze 2007; Røe Mathisen 2016; Nordbäck 2021; Wiik & Nygren 2024).

8.3.2 Osäkra kontrakt

Frilansjournalisternas kontraktsformer är ofta kortsiktiga och uppdragsbaserade, vilket skapar långvarig osäkerhet och begränsar både trygghet och inflytande (Røe Mathisen 2016; Nordbäck 2021; Wiik 2025). Respondenternas erfarenheter visar att även långvariga arbetsrelationer inte leder till ökad trygghet, och att fackets möjligheter att ingripa kan vara begränsade på grund av kontraktets natur.

Osäkra kontrakt påverkar inte bara ekonomin utan även yrkesetik och professionellt handlingsutrymme. Otydliga villkor kan placera journalister i situationer där gränsen mellan journalistik och kommersiellt innehåll suddas ut, vilket utmanar idealen om oberoende och trovärdighet (Wiik & Nygren 2024; Wiik 2025). Denna koppling mellan arbetsvillkor och yrkesideal visar hur strukturella faktorer kan begränsa möjligheten att upprätthålla professionell integritet och standarder i praktiken.

Sammanfattningsvis framträder en tydlig spänning mellan frilansjournalisters yrkesideal och deras arbetsvillkor. Ekonomisk osäkerhet, kortsiktiga kontrakt och individuellt ansvar påverkar möjligheten att fullt ut utöva journalistik enligt professionella normer. För vissa blir lösningen individuella strategier, såsom att höja arvoden eller ta kompletterande jobb, vilket illustrerar hur ansvaret för trygghet och professionalism förskjuts från organisationer till individen vilket är en central aspekt av precarity (Deuze 2007; Røe Mathisen 2016; Nordbäck & Styhre 2019; Nordbäck 2021; Marín-Sanchiz m.fl. 2023; Wiik 2025).

9. Slutsatser och diskussion

Syftet med vår studie har varit att bidra med en fördjupad förståelse för hur svenska frilansjournalisters journalistiska yrkesideal och yrkesidentitet formas i relation till förändrade arbetsvillkor och facklig organisering. Tidigare forskning har behandlat liknande frågor om journalistisk professionalisering, osäkra arbetsvillkor och frilansjournalistikens villkor, men i mindre utsträckning fokuserat på frilansjournalisters egna perspektiv och vad facket har för roll i hur yrkesideal uppfattas. Genom att ta sin utgångspunkt i intervjuer med verksamma frilansjournalister bidrar denna studie till det befintliga forskningsfältet genom att belysa hur dessa frågor förstås och hanteras i praktiken. Genom att analysera intervjuerna utifrån begreppen professionalisering, deprofessionalisering, precarity och mentalt delägarskap har studien visat på en tydlig spänning mellan de intervjuade frilansjournalisternas professionella ideal och strukturella villkor som präglar deras arbetsliv.

Ett centralt resultat är att frilansjournalisterna som intervjuats i stor utsträckning håller fast vid traditionella journalistiska ideal som självständighet, yrkesetik och trovärdighet. De här idealen utgör en grundläggande del av yrkesidentiteten och kan förstås som uttryck för journalistisk professionalitet, där yrkets normer och värden upprätthålls av individer snarare än av organiska strukturer (Wiik & Nygren, 2024). Samtidigt visar resultaten i denna studie att professionalism i stor utsträckning individualiseras, vilket innebär att ansvaret för kvalitet, etik och integritet i journalistiken läggs på den enskilda frilansjournalisten snarare än på redaktionella institutioner (Røe Mathisen 2016; Nordbäck & Styhre 2019; Nordbäck 2021; Čehovin Zajc & Lukan 2023; Marín-Sanchiz m.fl. 2023; Wiik 2025)..

Vidare visar studien att friheten som de intervjuade frilansjournalisterna beskriver är präglad av ekonomisk osäkerhet, oregelbundna inkomster och kortsiktiga kontrakt, vilket tydligt påverkar deras möjligheter att upprätthålla sina yrkesideal. Resultaten bekräftar tidigare forskning som visar att journalistiken har blivit mer osäker där ansvar och risker i allt större utsträckning flyttas från organisationer till individer (Deuze 2007; Røe Mathisen 2016; Nordbäck & Styhre 2019; Nordbäck 2021; Čehovin Zajc & Lukan 2023; Marín-Sanchiz m.fl. 2023; Wiik 2025). I vår studie framträder detta genom att frilansjournalisterna i intervjuerna beskriver hur de förväntas ta ansvar för etik och trovärdighet trots otrygga arbetsvillkor

Resultaten indikerar att de intervjuade frilansjournalisternas yrkesroll präglas av både professionalisering och deprofessionalisering. Å ena sidan uttrycker de en stark yrkesidentitet och ett personligt ansvar för journalistiska normer, å andra sidan begränsas deras handlingsutrymme av osäkra kontrakt och begränsade möjligheter till kollektiv påverkan. Detta innebär att även om yrkesidealerna förblir starka, minskar möjligheterna till att gemensamt påverka arbetsvillkor och yrkesnormer (Wiik & Nygren 2024; Wiik 2025).

Fackets roll framstår som kluven i de intervjuade journalisternas berättelser. Medlemskapet upplevs som värdefullt genom materiella förmåner och som en symbol för yrkesidentitet, vilket stärker frilansjournalisternas känsla av tillhörighet. Samtidigt beskriver flera respondenter att facket främst fokuserar på fast anställda journalister, vilket skapar en känsla av utanförskap. I denna studie begränsar detta frilansjournalisternas upplevelse av inflytande och delaktighet i både fackligt arbete och yrkesutveckling (Kjellberg 2022; Wiik 2025).

Samtidigt visar studien att de intervjuade frilansjournalisterna ofta beskriver hur yrkesgemenskap och professionellt stöd ofta skapas genom informella nätverk snarare än via fackliga organisationer. Det kan ses som ett sätt för frilansjournalister att hantera en splittrad arbetsmarknad där vanliga strukturer inte räcker till. Samtidigt leder det till ett större individuellt ansvar eftersom trygghet och stöd beror på personliga kontakter och egna strategier (Marín-Sanchiz m.fl., 2023).

Sammanfattningsvis visar denna studie att de frilansjournalister som deltagit i undersökningen har starka och relativt stabila yrkesideal, men att det kan vara svårt att leva upp till dem på grund av osäkra arbetsvillkor och svaga kollektiva strukturer. Studien bidrar till en ökad förståelse för hur spänningen mellan professionella ideal och faktiska arbetsvillkor hanteras på individnivå, där ansvaret för både professionalism och trygghet i allt större grad hamnar på individen.

Resultatet väcker också flera frågor som inte ryms inom studiens avgränsningar. Nedan presenteras förslag på områden där fortsatt forskning skulle kunna bidra till en djupare förståelse.

Fortsatt forskning skulle kunna undersöka skillnader och likheter mellan frilansjournalisters och fast anställdas yrkesideal, till exempel gällande objektivitet och yrkesetik. En jämförande

studie skulle kunna bidra till en ökad förståelse för hur anställningsform påverkar journalisters självbild och professionella identitet.

Ett annat relevant område för framtida studier är mediebolagens användning av så kallade *fulavtal* och hur de påverkar frilansares arbetsvillkor. En analys av maktbalansen mellan uppdragsgivare och frilansjournalister skulle kunna ge ökad kunskap om vilka konsekvenser detta får för journalistiskt innehåll och kvalitet.

Slutligen skulle vidare forskning kunna fokusera på hur frilansjournalister förhåller sig till konkurrens inom branschen, exempelvis i frågor som rör samarbete, prissättning och kollektivavtal för att skapa en bredare förståelse för frilansjournalistikens villkor.

Denna studie har samtidigt vissa begränsningar som bör beaktas. Urvalet omfattar exempelvis inte lokala journalister verksamma utanför storstadsområdena, vilket sannolikt arbetar under andra förutsättningar än frilansjournalister i större mediemarknaden. Vidare är urvalet inte jämnt könsfördelade, vilket kan påverka resultatens generaliserbarhet och innebär att vissa perspektiv inte fullt ut kommer till uttryck.

10. Referenslista

Andersson, U. (2023). *Huvudresultat från den svenska journalistundersökningen*. Göteborgs universitet.

https://gupea.ub.gu.se/bitstream/handle/2077/79231/90_Slutrapport_Journalist_2018_Andersson_2023.pdf?sequence=1&isAllowed=y (Hämtad 2025-12-08).

Alvehus, J. (2013). *Skriva uppsats med kvalitativ metod - En handbok*. 2. uppl. Liber AB.

Braun, V. & Clarke, V. (2022). *Thematic analysis : a practical guide*. Los Angeles: SAGE.

Bengtsson, S & Ekström, M. (2025). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. I Ekström, M. & Johansson, B. (Red.), *Metoder i medie- och kommunikationsvetenskap*. 4. uppl. Studentlitteratur AB Lund. Lund: Studentlitteratur, s.113-143.

Čehovin Zajc, J & Lukan, T. (2023). *Boiled watchdogs? The declining professional autonomy of precarious millennial generation journalists*. Scholarly Article, s. 16-31.
<https://academic.oup.com/jpo/article/11/1/16/7475966> (Hämtad 2026-01-05)

Deuze, M. (2007). *Media Work*. uppl. 1. John Wiley & Sons.

Facebook. (2025). *Frilansjournalisterna* [Facebookgrupp]. Ej offentlig grupp.

Kjellberg, A. (2022). *Den svenska modellen i en föränderlig värld*. (Arbetsliv och inflytande). Arena idé.

https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/114358282/Arena_Ide_Svenska_modellen_2022_Kjellberg.pdf (Hämtad 2025-11-11).

Marín-Sanchiz, C.-R., Carvajal, M. and González-Esteban, J.-L. (2023) *Survival Strategies in Freelance Journalism: An Empowering Toolkit to Improve Professionals' Working Conditions*, Journalism Practice, s. 450–473.

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/17512786.2021.1929414> (Hämtad 2026-01-05)

- Nesser, J. (2025). *Frilans Finans finansierar nytt fackförbund - "Oroväckande"*. Journalisten. 20 augusti.
<https://www.journalisten.se/nyheter/frilans-finans-finansierar-nytt-fackforbund-orovackande/>
(Hämtad 2025-09-18).
- Nordbäck, M. (2021). *Back to the future of journalist work? Entrepreneurial subjectivity and freelance journalism in Sweden*. SAGE Publication, s. 785-802.
https://journals.sagepub.com/doi/epub/10.1177/14648849211033131?domain=p2p_domain&token=DDUMGVQNK9PBEXMFSPJJ (Hämtad 2025-12-29).
- Nordbäck, M & Styhre, A (2019). *Making it work in free agent work: The coping practices of Swedish freelance journalists*. Elsevier, s. 1-11.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0956522118302586?via%3dIhub>
(Hämtad 2026-01-06)
- Røe Mathisen, B. (2016). *Entrepreneurs and Idealists*. Journalism practice, s. 909-924.
<https://www-tandfonline-com.till.biblextern.sh.se/doi/full/10.1080/17512786.2016.1199284#d1e100> (Hämtad 2026-01-03).
- Sherwood, M. & O'Donnell, P. (2016). Once a Journalist, Always a Journalist?. *Journalism studies* 19:7, s. 1021-1038.
<https://doi.org/10.1080/1461670X.2016.1249007> (Hämtad 2025-11-11).
- Svenska Journalistförbundet (SJF). (2025a). *Om oss*. Tillgänglig: <https://www.sjf.se/om-oss>
(2025-12-15).
- Svenska Journalistförbundet (SJF). (2025b). *Frilans*. Tillgänglig: <https://www.sjf.se/frilans>
(2025-12-15).
- Svenska Journalistförbundet (SJF). (2025c). *Frilansavtalet*. Tillgänglig:
<https://www.sjf.se/frilans/frilansavtalet> (2025-12-15).

Svenska Journalistförbundet (SJF). (2025d). *Frilanskatalogen*. Tillgänglig:

<https://www.sjf.se/frilans/frilanskatalogen> (2025-11-11).

Södertörns högskola (2026). *GDPR för dig som behandlar personuppgifter i ett studentarbete*. <https://www.sh.se/student/hur-gor-jag/gdpr-for-dig-som-behandlar-personuppgifter-i-ett-studentarbete> (Hämtad 2026-01-14)

Wiik, J. & Nygren, G. (2016). *Den journalistiska professionen i nätverkssamhället*. Diva-portal. <https://sh.diva-portal.org/smash/get/diva2:951247/FULLTEXT02.pdf> (Hämtad 2025-10-22).

Wiik, J. & Nygren, G. (2024). *Journalistik som profession*. I Karlsson, M & Strömbäck, J. (Red.), *Handbok i journalistikforskning*. 3. uppl. Studentlitteratur AB Lund. Lund: Studentlitteratur, s.63-74.

Wiik, J. (2024). *Den svenska journalistkåren*. I Karlsson, M & Strömbäck, J. (Red.), *Handbok i journalistikforskning*. 3. uppl. Studentlitteratur AB Lund. Lund: Studentlitteratur, s.131-143.

Wiik, J. (2025). *Yrke journalist: passion, otrygghet, omställning*. Institutet för mediastudier. https://mediastudier.cdn.prismic.io/mediastudier/aElumbNJEFaPX3To_Yrkejournalist_sammanslagen.pdf (Hämtad 2025-09-17).

11. Bilagor

11.1 Intervjuguide

Bilaga 1

Intervjuguide

(-)=Följdfrågor

Bakgrund

- Hur kommer det sig att du blev frilansjournalist?
- Kan du berätta om hur din vardag som frilansjournalist brukar se ut och hur du tar dig an dina uppdrag?
 - Hur brukar dina uppdrag komma till dig?
 - Hur arbetar du själv för att hitta eller skapa nya möjligheter?
 - Har du någon gång tackat nej till ett uppdrag? Varför?
 - Hur skulle du beskriva friheten och utmaningarna i din vardag som frilansjournalist?
- Vad skulle du säga att din roll som journalist är?
 - Hur tror du att andra uppfattar dig som journalist?

Ideal

- Vilka värden och ideal anser du är viktigast i journalistyrket och hur upprätthåller du dessa som frilansjournalist?
 - Har du någon gång känt att du behövt kompromissa med dina journalistiska ideal? Om ja, vad hände?

- Har dina journalistiska ideal förändrats över tid, isåfall hur?
- Upplever du att frilansjournalister har andra ideal än fast anställda? På vilket sätt?

Facket

- Hur ser din relation ut till facket idag?
 - Vad ligger bakom ditt beslut att (vara) eller (inte vara) med i facket?
- Vilken betydelse upplever du att facket har - eller skulle kunna ha - för dig som frilansjournalist?
 - Kan du beskriva en situation där du har fått stöd av facket - eller där du hade behövt stöd?
 - Vad påverkar din syn på om det är viktigt eller inte att vara fackansluten som frilansjournalist?
- Har din syn på facket förändrats över tid? På vilket sätt?
 - Har du någon gång övervägt att förändra din relation till facket? (exempelvis lämna, gå med eller återansluta.)
 - Vad fick dig att överväga det?
 - Vad gjorde att du inte tog beslutet vidare?
- Hur tänker du att facket spelar roll för frilansares yrkesgemenskap och villkor generellt?
 - Hur tror du att fackets roll för frilansare skiljer sig jämfört med för fast anställda journalister?
- Finns det några andra former av stöd, nätverk eller kollektiva sammanhang som du som frilansjournalist använder dig av eller har nytta av?
 - Hur viktiga är dessa sammanhang för ditt arbete? På vilket sätt?
 - Påverkar de hur du ser på din yrkesroll? På vilket sätt?

Avslutande

- Hur ser du på framtiden för frilansjournalister i Sverige?

- Finns det något ytterligare du vill tillägga kring yrkesrollen, facket eller dina arbetsvillkor?

- Är det något vi inte frågat om som du tycker att vi borde ha tagit upp?